

Vogels in Berkelland

Speciale uitgave
van de Vogelwerkgroep

Verslag over Zwaluwen, Uilen, Torenvalken, Patrijzen, Weide- en Zangvogels in 2020

Borculo - Ruurlo - Eibergen - Neede

Voorjaar 2021

Foto: Kees van Rijn

Boerenzwaluw

Foto: Marjon Hoen

Steenuil

Foto: Marjon Hoen

Koolmees

De broedresultaten van zwaluwen, uilen, torenvalken, weidevogels en zangvogels in één nieuwsbrief

In deze nieuwsbrief vindt u de verslagen van de verschillende projectgroepen. In 2020 zijn minder erven in het buitengebied van Berkelland bezocht vanwege de Corona pandemie. Hierdoor zijn de broedresultaten bij sommige projectgroepen niet in beeld gebracht. Andere projecten konden toch doorgang vinden en zijn uitgelicht in deze uitgave. Uitgebreide informatie en gegevens zijn te vinden op onze website:

www.vogelwerkgroepberkelland.nl

U kunt ons bereiken via email: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Inhoudsopgave

Projectgroep zwaluwen Berkelland	1
Projectgroep uilen en Torenvalken Berkelland	2
Projectgroep nestkastcontrole Berkelland	5
Patrijzenproject in Berkelland	7
Projectgroep weidevogelbeheer Berkelland	8

Zwaluwenproject Berkelland: Geen resultaten voor 2020

Anders dan in de afgelopen 10 jaren, zijn we vanwege de gevolgen van de Corona pandemie niet in de gelegenheid geweest om de aantallen broedpaartjes voor de Boerenzwaluwen, de Huiszwaluwen en de Oeverzwaluwen in geheel Berkelland te tellen.

Wel hebben we de "Vogels in Berkelland" nieuwsbrief van voorjaar 2020 bij de deelnemers bezorgd, met daarbij een mededeling dat eventuele vragen en ook opgave van aantallen aan zwaluwenberkelland@gmail.com doorgegeven konden worden. We hebben 25 emails met aantallen binnengekregen. De gemelde aantallen waren opgeteld ongeveer gelijk aan de telling van 2019.

In Beltrum heeft men echter wel de kans gezien om 5 van de 6 gebieden te inventariseren. Daar zagen we een toename van 8,1 % voor de Boerenzwaluw en een teruggang van 12.5 % voor de Huiszwaluw. Dit soort verschillen hebben we vaker gezien, maar als uiteindelijk alles opgeteld werd voor geheel Berkelland, zijn de verschillen meestal veel kleiner.

Wim Raaben heeft door de Corona regels geen zwaluwen geringd in 2020.

Inmiddels hebben we besloten om ook in 2021 geen zwaluwen te gaan ringen.

Lees verder op pagina 2

1

Afgelopen jaar meldden we dat onze planning voor het onderhouden en eventueel plaatsen van kunstnesten voor de Huiszwaluw door de plotseling ingevoerde regels een jaar moesten opschuiven. Helaas is de pandemie ook nu nog niet voorbij en kunnen we ook dit jaar deze acties niet uitvoeren. Uiteraard blijven de lijsten bewaard en we hopen komende winter wel in de gelegenheid te zijn om dit in te halen.

Op dit moment dat we deze tekst schrijven gaan we ervan uit dat de omstandigheden in juni en juli zodanig verbeterd zullen zijn dat tellingen wel mogelijk zijn en onze 40 vrijwilligers alle 1000 adressen weer mogen bezoeken. Uiteraard alleen als dit volkomen veilig is voor de vrijwilligers en voor al de deelnemers in ons Zwaluwenproject Berkelland.

Tekst: Henny Waanders

Uilen en torenvalkenwerkgroep Berkelland

In 2020 hebben we helaas afscheid moeten nemen van onze controleur Steenuil Eibergen noord en west Gé Hillen. Hij was graag gezien bij de kashouders, altijd in voor een praatje of een lolletje. Gé is veel te jong gestorven aan de gevolgen van een besmetting met het coronavirus. Het is een virus waartegen we elkaar tegen moeten beschermen door het nemen van voldoende maatregelen. Hopelijk gaat het vaccinatie programma ons hierbij snel helpen.

Ondanks het coronavirus hebben we ons net als in andere jaren weer bezig gehouden met de controle van de uilen- en torenvalkkasten. Bijna alle kasten zijn gecontroleerd en waar het kon zijn de jonge vogels geringd. In een aantal gevallen konden we ook de oudervogels zonder ring in de kast vangen en deze van een ring voorzien. We hebben in totaal 29 nieuwe kasten geplaatst, een aantal op nieuwe locaties en een aantal ter vervangen van bestaande maar verouderde of kapotte kasten.

I.v.m. corona hebben we geen bijeenkomsten kunnen houden, wat op zich jammer is omdat persoonlijk contact toch een meerwaarde heeft voor een vereniging zoals de onze.

Het ringwerk van de uilen en torenvalken heeft wel doorgang kunnen vinden, de mensen uit Borculo en Eibergen hebben de controleurs van Ruurlo geholpen omdat daar wel een aantal mensen in de risicogroep zaten en zodoende niet beschikbaar waren. Zoals het er nu

naar uitziet is door vaccinatie en aanwas van nieuwe leden/controleurs dat euvel voor 2021 in Ruurlo verholpen. In Eibergen hebben Rob Papendorp en Wilgert ter Beek aangegeven te stoppen met het controleren van de kerkuilkasten. De controle wordt nu door andere mensen ingevuld zodat de kasten toch nog worden nagezien op broedende uilen. Rob en Wilgert namens iedereen bedankt voor de jarenlange inzet voor de Kerkuilen van Eibergen, door jullie toedoen (o.a. het plaatsen van nestkasten op geschikte locaties) is de populatie van de Kerkuil in Eibergen en in geheel Berkelland enorm toegenomen.

2020: een slecht Kerkuilen jaar, een matig Bos-, Steenuilen en Torenvalkenjaar

Het jaar 2020 was een slecht jaar voor met name de Kerkuilen, het was een slecht veldmuizenjaar en dus voedselgebrek voor de uil die voor 95% afhankelijk is van muizen. Hierdoor komt het dat de legsel van deze uil beduidend kleiner waren dan andere jaren. Soms werd er door voedselgebrek helemaal niet tot broeden overgegaan. Omdat 2019 een goed uilenjaar was zijn er wel wat meer kasten bezet geweest door jonge aanwas van uilen die in dat jaar geboren zijn. Uilen zijn al na 1 jaar geslachtsrijp en als ze dan een nestplaats kunnen vinden gaan ze soms al tot broeden over.

Omdat er niet al te veel terugmeldingen binnenkwamen hadden we toch een goede hoop voor

Bosuilen	bew. Kast	met broedsel	mislukt	jongen	verdw. Jongen	uitgevl. Jongen
Borculo	2	2	2	0	0	0
Geesteren/Gelselaar	3	3	0	8	2	6
Neede	5	5	2	10	0	10
Eibergen	15	12	1	26	3	23
Ruurlo	1	1	0	2	0	2
BERKELLAND	26	23	5	46	5	41
Kerkuilen	bew. Kast	met broedsel	mislukt	jongen	verdw. Jongen	uitgevl. jongen
Borculo	3	3	0	10	0	10
Geesteren/Gelselaar	7	4	1	10	1	9
Neede	9	9	1	26	3	23
Eibergen	27	24	4	59	2	57
Ruurlo	10	9	3	15	0	15
BERKELLAND	56	49	9	120	6	114
Steenuilen	bew. Kast	met broedsel	mislukt	jongen	verdw. jongen	uitgevl. jongen
Borculo	17	16	5	45	10	35
Geesteren/Gelselaar	18	18	4	46	14	32
Neede	33	33	9	85	15	70
Eibergen	66	59	11	160	22	138
Ruurlo	21	21	1	61	1	60
BERKELLAND	155	147	30	397	62	335
Torenvalken	bew. Kast	met broedsel	mislukt	jongen	verdw. Jongen	uitgevl. jongen
Borculo	0	0	0	0	0	0
Geesteren/Gelselaar	1	1	0	4	0	4
Neede	8	8	2	23	0	23
Eibergen	18	18	1	79	0	79
Ruurlo	2	2	0	6	0	6
BERKELLAND	29	29	3	112	0	112

de bezetting in 2021 maar toen kwam de sneeuw in februari en nadien kwamen er veel meldingen binnen van verhongerde uilen! We zullen zien wat ons 2021 zal brengen, we wachten in spanning af!

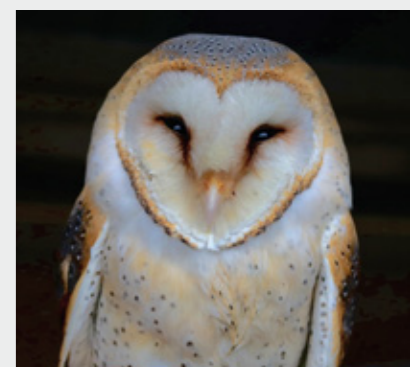
Bosuilen

De Bosuil had een matig tot slecht jaar met maar 41 uitgevlogen jongen uit 23 kasten met broedsel. Daarmee zijn we terug bij het jaar 2018 toen er ook 41 jongen uitvlogen ter wijl er in 2019 nog 66 jonge Bosuilen het luchtruim kozen. Met een gemiddelde van 1.8 jong per broedsel lag dat ook beduidend lager dan de 2.4 jong van 2019. De gemiddelde legselstart van 7 maart lag ruim een week later dan voorgaande jaren. Ook in 2020 hebben we nog weer een paar kasten opgehangen op kansrijke locaties, misschien levert dat in 2021 al resultaat op. Ook hadden we 2 broedsels in natuurlijke nestholtes in bomen, dat zijn toch de mooiste locaties om een broedende Bosuil te zien.

Kerkuilen

De Kerkuilen deden het slecht in 2020 met 114 uitgevlogen jongen was het bijna de helft van de 218 jongen die in 2019 uitvlogen. Toen hadden we nog 53 kasten met broedsel en in 2020 maar 49 kasten waarin zich een broedsel bevond. Er werden door het in de intro gememoreerde voedselgebrek veel minder eieren gelegd dan in 2019. Door de goede aanwas van 2019 waren er wel meer kasten bezet dan het jaar 2018, toen waren er 39 kasten bezet met broedsel maar vlogen er wel 155 jonge uilen uit. Een gemiddelde van 4.0 terwijl dat in 2020 maar 2.3 jong per broedsel was. Door de eerder al gemelde sneeuwval in februari en het aantal dood gemelde Kerkuilen in 2021 houden wij ons hart vast voor het broedseizoen 2021. Of vliegen er nog zoveel onopgemerkte Kerkuilen rond in Berkelland dat het aantal broedsels in de kasten ons zal verrassen?

Steenuilen

De Steenuil deed het best wel redelijk in een jaar met weinig muizen. Dat komt omdat de Steenuil niet zo afhankelijk is van muizen dan de Kerkuil. Een Steenuil heeft een gevarieerd voedselpalet en kan in een mager muizenjaar overschakelen op andere kleine zoogdieren, insecten als nachtvlinders en kevers, kikkers, regenwormen en ook kleine vogels. Ook bij de Steenuil waren er door de goede aanwas van het voorgaande jaar in 2020 meer kasten bezet. Het aantal bezette kasten met broedsel steeg van 129 in 2019 naar 147! in 2020, dat is 14% meer. Er vlogen 335 jonge Steenuilen uit en dat is 1 meer als in 2019 maar omdat er 18 kasten meer bezet waren was het gemiddelde uitvlieg percentage 2.3 jong per succesvol broedsel en dat is weer lager dan de 2.6 jong van 2019.

Ook het grote aantal "verdwenen" jongen (62) is een teken van voedselgebrek in de jongenfase. De gemiddelde legselstart van de Steenuilen was 15 april en dat is ruim 1.5 week later dan het gemiddelde van de afgelopen 10 jaar. De eerste indruk van de territoriumtelling in 2021 wijst er op dat de Steenuil in tegenstelling tot de Kerkuil weinig of geen last heeft gehad van de sneeuwval en vorstperiode in februari.

Torenvalken

De Torenvalken krabbelen op van de magere resultaten in de jaren 2005-2015. Het plaatsen van nestkasten en de extra aandacht en controles begint zijn vruchten af te werpen. Ook in 2020 hebben we weer een aantal nestkasten bijgeplaatst op kansrijke plaatsen zodat het aantal bezette nestkasten steeds hoger wordt. In 2020 hadden we maar liefst 29 kasten met een Torenvalken broedsel. Dat zijn er 13 meer dan in 2019, een stijging van 80%! Maar net als bij de uilen hadden ook de Torenvalken te kampen met voedselgebrek. De Torenvalk eet voornamelijk veldmuizen en die waren er tijdens het groot brengen van de jongen te weinig. Het uitvliedsucces per kast daalde dan ook van bijna 5 jong in 2019 naar minder dan 3.9 jong in 2020. Het terugvangen van Torenvalken met ring is moeilijk omdat ze meestal broeden in open kasten en erg schuw zijn. Daardoor gaan de ouder-vogels bij benadering van de nestkast al op de wieken. Enkele Torenvalken broeden in Kerkuil- en Bosuilkasten en die kunnen worden afgesloten waardoor we er in 2021 misschien een paar terug kunnen vangen.

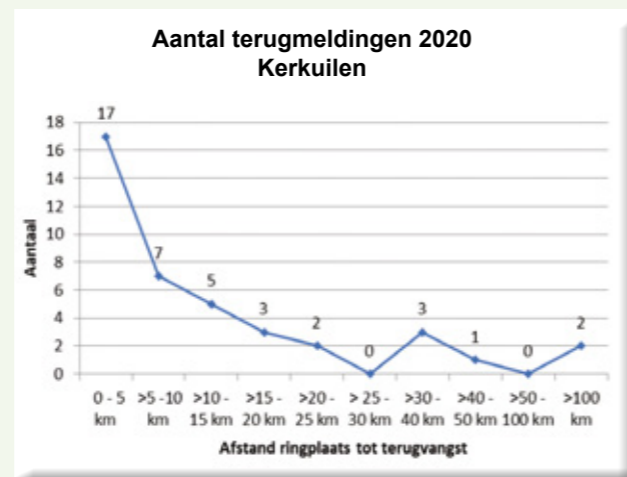
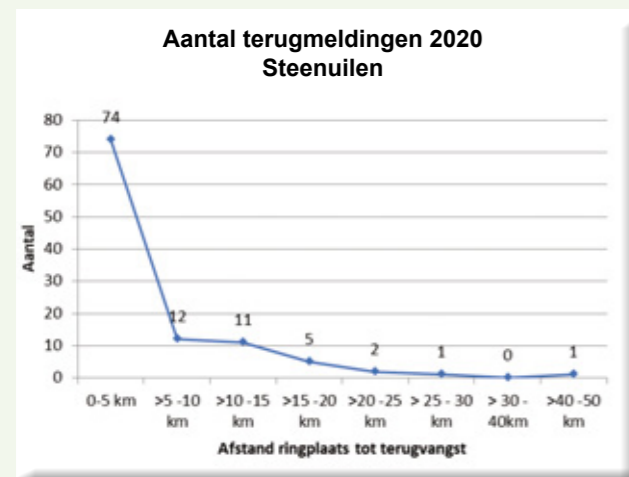
Tekst: Henk Lammers, foto's: Benno Stortelder

Uitgelicht: terugmeldingen uilen in Berkelland 2020

Omdat we de uilen ringen is het altijd weer interessant te weten waar ze heen gaan. Ook treffen we uilen aan die buiten Berkelland zijn geringd en hier naar toe zijn gekomen. Ringnummers worden ingevoerd in het landelijke ringregister GRIEL van het Vogeltrekstation zodat is na te gaan precies waar en wanneer een uil is geringd en teruggezien. In 2020 zijn er 153 terugmeldingen gedaan: 106 van Steenuilen, 40 van Kerkuilen en 7 van Bosuilen.

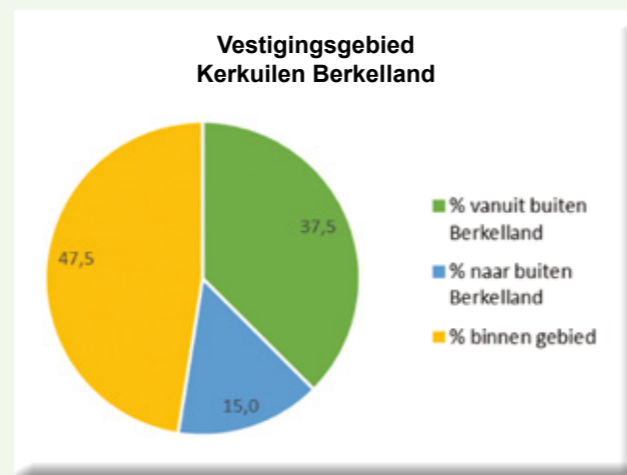
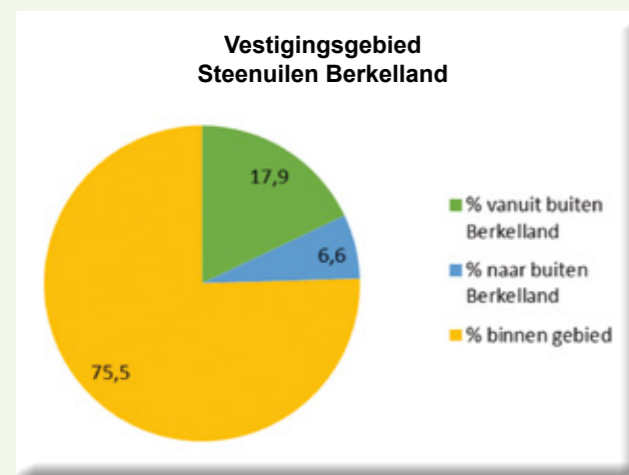
In de grafieken van de Steen- en Kerkuilen is te zien dat er soms behoorlijke afstanden worden afgelegd. Voor de Bosuilen is er geen grafiek gemaakt omdat ze allen binnen de 10 km bleven.

De langst afgelegde afstand naar buiten Berkelland bedroeg maar liefst 222 km voor een Kerkuil die uit Duitsland ten noorden van Bremerhaven is teruggemeld en 25,2 km voor een Steenuil die naar Aalten is gevlogen.

Vanuit buiten Berkelland bedroeg de grootste afstand 42,8 km voor een Steenuil uit Hardenberg en 40,0 km voor een Kerkuil vanuit Angerlo.

De immigratie blijkt meer dan het dubbele te zijn dan de emigratie zowel voor de Steen- als de Kerkuilen zoals in de onderstaande figuren te zien is.

Verder blijkt dat het merendeel (zo'n 70 %) van de Steenuilen dichtbij binnen een afstand van 5 km vanaf de ringplaats wordt aangetroffen. En 33 % bleef op dezelfde plek.

Sommige uilen bleken al een respectabele leeftijd te hebben bereikt. Een Steenuil en een Kerkuil bleken al 13 jaar geleden te zijn geringd. Ouder dan 15 jaar worden ze doorgaans niet.

Onder de terugmeldingen zijn er 15 van dode uilen afkomstig. Meestal was de oorzaak niet vermeld.

Ouderdom zal zeker een rol spelen maar in enkele gevallen was de oorzaak bekend: verkeer en rattengif.

Een door een roofvogel verwonde Kerkuil is naar het opvangcentrum voor uilen en roofvogels gebracht. Dankzij het ringen, de controles en de terugmeldingen houden we een goed inzicht in de verspreiding, paarvorming, broedresultaten en leeftijdsontwikkeling van de uilen in ons gebied. Al onze gegevens voeren we in in de landelijke registers van GRIEL en SOVON zodat de experts de landelijke trends en de bescherming kunnen volgen. Tijdens het ringen meten we bij de jonge uilen nog de vleugellengte en het

gewicht om hun leeftijd vast te stellen, en of de jongen genoeg gegeten hebben en of ze op het gewicht zijn wat bij hun leeftijd gebruikelijk is. Gelukkig worden er ook meldingen gedaan door niet-leden, de zogeheten publieke meldingen. Een ieder die een geringde vogel vindt kan het nummer terugmelden aan <https://www.griel.nl/> of melden bij de Vogelwerkgroep Berkelland: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

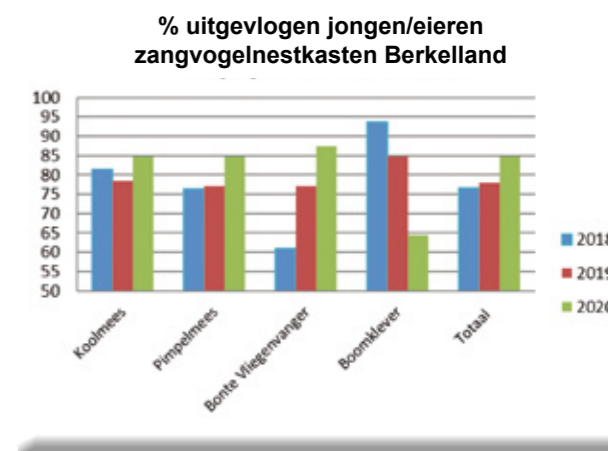
Tekst: John Smith, Projectgroep Uilen

Resultaten zangvogelnestkasten 2020 in Berkelland

Zie voor het totale jaaroverzicht 2020, gespecificeerd per gecontroleerd gebied, de tabel en voor het historisch overzicht t/m 2020 de grafiek. (Pagina 6)

Met in achtname van de coronavoorschriften is het de meeste waarnemers gelukt de tellingen uit te voeren: 10 van de 11 percelen met in totaal 279 kasten zijn gecontroleerd. Daarvan waren er 244 bezet; bezetting 87% (2019: 93%). Voor de vergelijking met vorig jaar zijn alleen de gecontroleerde percelen gehanteerd.

De verdeling was als volgt: 104 Koolmezen (37%), 81 Pimpelmezen (29%), 61 Bonte Vliegenvangers (22%), 6 Boomklevers (2%) en zelfs 1 met een Winterkoning!

Van de in totaal 2188 gelegde eieren zijn er dit jaar 1852 jongen uitgevlogen = 85%. Dat is een stijging ten opzichte van vorig jaar (2019:78%). De stijging geldt zowel voor de Koolmees, de Pimpelmees als de Bonte vliegenvanger. Deze laatste doet het de afgelopen jaren steeds beter. De Boomklever heeft het echter steeds moeilijker om de jongen groot te brengen.

Dit jaar hadden we meer Bonte Vliegenvangers in de nestkastjes: 61 paartjes t.o.v. vorig jaar 49.

Ook het percentage uitgevlogen jongen is gestegen van 77 naar 88%. Een mooi resultaat.

Ook hadden we voor het eerst een succesvol broedsel van een Winterkoning; leuk!

Voor meer informatie: zie onze website voor de historische overzichten.

Lees verder op pagina 6

V.W.G. Berkelland		Jaaroverzicht 2020														Nestkasten Zangvogels Berkelland					
code	Terreinnaam + (waarnemers)	Nestkasten		Koolmees			Pimpelmees			Bonte vliegenvanger			Boomklever			Winterkoning			Totaal aantal eieren	Totaal uitgevlogen jongen	
		Aantal	Bezet	Paren	Eieren	Uitgevlogen Jongen	Paren	Eieren	Uitgevlogen Jongen	Paren	Eieren	Uitgevlogen Jongen	Paren	Eieren	Uitgevlogen Jongen	Paren	Eieren	Uitgevlogen Jongen			
A	Bos Grooters (Hannie)	22	17	8	75	72	3	27	18	6	37	36								139	126
	Vorig jaar	22	22	14	120	88	2	18	8	5	33	31	1	7	7					178	134
B	Bos Stel (Hannie)	23	18	8	78	66	6	67	64	3	20	20				1	8	4		173	154
	Vorig jaar	20	17	7	66	66	4	42	41	5	32	26								140	133
C	Bos Fokkink (Harrie en Gerard)	35	26	15	120	92	2	20	20	11	76	68								216	180
	Vorig jaar	35	30	18	182	120	5	59	58	5	35	26	2	15	15					291	219
D	Needse begraafpl. (Gerrit)	25	25	12	109	81	11	106	76	4	28	27	1	7	0					250	184
	Vorig jaar	24	24	13	149	123	8	93	65	1	5	2	2	14	12					261	202
E	Ten Elsen (Jan Ord.)	20	17	5	45	22	5	43	28	7	44	40								132	90
	Vorig jaar	20	16	7	67	66	5	65	60	3	20	19	1	7	7					159	152
S	Sprakelberg (John+Frans)	30	26	12	100	100	10	116	97	3	19	17	1	7	6					242	220
	Vorig jaar	30	28	14	138	123	8	91	42	6	45	43								274	208
G	Galgenveld (Marga/Wim)	32	32	18	155	142	11	108	86	5	32	32	2	15	7					310	267
	Vorig jaar	32	33	16	163	141	10	121	98	4	25	23	2	8	4					317	266
H	S.B.B.-Koeweide (Bennie+Robert)	23	20	5	45	45	7	71	71	8	52	50								168	166
	Vorig jaar	23	22	11	138	98	3	35	32	6	41	39	2	12	11					226	180
K	Steinkamp (Jan Bl.)	33	29	11	113	100	11	121	99	5	35	35	2	16	16					285	250
	Vorig jaar	35	31	11	120	85	11	122	105	7	42	33	2	16	16					300	239
W	Wolinkbos (Louis)	36	34	10	86	64	15	129	125	9	58	26								273	215
	Vorig jaar	36	34	16	174	122	10	104	61	7	47	8								325	191
Totaal 2020		279	244	104	926	784	81	808	684	61	401	351	6	45	29	1	8	4	2188	1852	
Totaal vorig jaar		277	257	127	1317	1032	66	750	570	49	325	250	12	79	72	0	0	0	2471	1924	

De nestkastjes waren ook dit jaar al vroeg bezet: Koolmezen, Pimpelmezen en Boomklevers vanaf begin april. Een aantal mezen kon opnieuw een 2e legsel doen. De gemiddelde nestgrootte van het 1e legsel was dit jaar met 8,6 eieren lager dan vorig jaar (9,7) voor de Koolmezen en 9,8 t.o.v. 11,3 voor de Pimpels. Bij de tweede leg werden ca. 6 eieren gelegd. De Bonte Vliegenvangers arriveerden later en begonnen gemiddeld 26 april eieren te leggen.

Al onze nestkastresultaten zijn weer digitaal ingevoerd in het nestkastenprogramma van de SOVON.

Weer een prachtig resultaat: 1852 jonge vogels uit onze gecontroleerde nestkasten gevlogen! Allemaal bedankt voor de controles en het digitaal verwerken van de resultaten.

Ik wil iedereen bedanken voor de fijne samenwerking in het afgelopen jaar! Veel plezier komend seizoen bij de controles, blijf gezond en geniet van de prachtige natuur om je heen!

Tekst en beeld:
John Smith

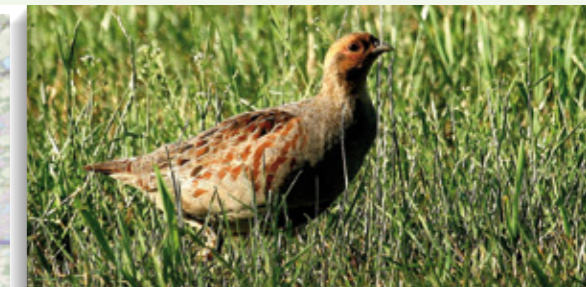
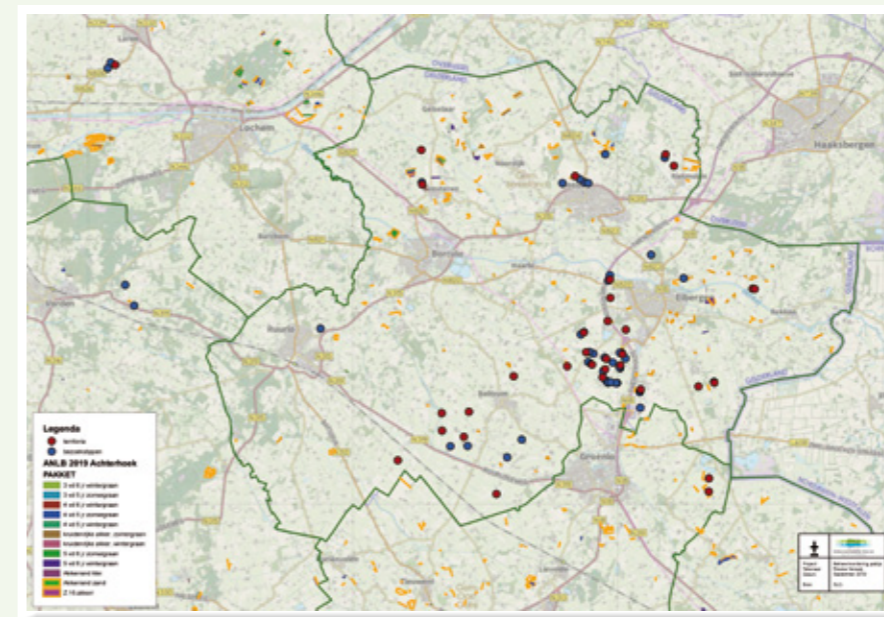
Pimpelmezen

Een bijzondere logé was een vleermuis in een nestkast van een Bonte Vliegenvanger op het Galgenveld van Borculo.

Patrijzen in Berkelland: 2020

De Patrijs heeft het in 2020 redelijk gedaan en de inschatting is, dat het aantal broedparen nog steeds ca 30 is. Er zijn echter dit jaar volgens de tellingen minder broedparen geregistreerd en dat komt wellicht ook door de bijzondere tijd rondom corona, die we meemaken. Met name in het vroege voorjaar moeten er veel tellingen gedaan worden om roepende mannetjes op te sporen. Dat was (deels) in de periode met een lockdown. Ook het weer werkte juist in die periode niet mee, doordat het koud was.

jongen gedurende de eerste weken. Te weinig insecten betekent gewoon, dat er veel jongen omkomen van de honger. In Berkelland kunnen we dat ook zien door de achteruitgang van de Patrijs de laatste 25 jaar. Door de aanleg van de N18 zijn er in verhouding wat meer ruigtes en bloemenrijke randen ontstaan en daar kan de Patrijs van profiteren. We zien

Op bovenstaande kaart is te zien waar broedterritoria zijn vastgesteld: elke rode stip is een broedgeval en de blauwe stippen zijn geregistreerde bezoeken.

Voor 2021 zijn er zogenaamde focusgebieden aangewezen voor de patrijs via de VAN/VALA. De Provincie stelt voor deze gebieden extra middelen beschikbaar. De Provincie Gelderland steunt o.a. de Patrijs als een soort barometer vogel. Gaat het goed met de Patrijs dan gaat het ook goed met de natuur is wat eenvoudig gesteld de redenering. Er is voor natuurontwikkeling geld beschikbaar en dan met name in kansrijke gebieden. Deze noemen ze de focusgebieden en in deze gebieden is het wenselijk om zo goed mogelijk de ontwikkeling van o.a. de Patrijs te monitoren.

In Berkelland zijn drie gebieden als focusgebied aangewezen en bewoners van deze gebieden hebben een aparte brochure ontvangen om de Patrijs te steunen.

- **Gebied 1** ligt ten noorden van Neede; van Noordijk tot en met Lochuizen.
- **Gebied 2** ligt zuidelijk van Eibergen aan beide kanten van N18: van Sonderenweg Beltrum tot aan kamp Holterhoek.
- **Gebied 3** ligt bij Zwolle en Zwillbrock en is wat kleiner dan de eerste 2.

We kunnen echter ook zelf de Patrijs helpen en daarmee wellicht ook het landschap. De Patrijs heeft behoefte aan een gevarieerd landschap met kruidenrijke akkers of anders akkerranden. Ook wat min of meer verwaarloosde stukjes grond doen het goed: de zogenaamde overhoekjes. Bloemenrijke bermen en randen zijn noodzakelijk om insecten te lokken, maar helaas zijn de insecten ook met ruim 70% afgenomen. Deze insecten zijn het noodzakelijke voedsel voor de

langs de N18 tussen Eibergen en Groenlo een aardige concentraties van Patrijzen met voldoende jongen. Misschien kunnen ze straks ook gaan profiteren van het nieuwe ecologische bermbeheer van de Gemeente Berkelland. Meer bloemetjes en meer insecten en later maaien kan gaan helpen. Moeten we wel accepteren dat de berm min of meer natuur is en dus ook wat meer ruigtes kent en niet gladgeschoren moet zijn. Dit laatste is ook van belang voor de Patrijs als broedplaats. Ze kunnen prima in de berm en slootkanten broeden, mits er voldoende ruigte is en niet alles in mei of juni wordt weggemaaid.

In de herfst en in de winter is er voedsel te vinden op de akkers, waar nu de stoppels vaker (deels) blijven staan en het vanggewas voor dekking kan zorgen. Ook deze dekking en voedsel is essentieel om weer voldoende broedparen te hebben in het voorjaar. Een beetje optimisme is er gelukkig nog en ook zijn er subsidies mogelijk voor landeigenaren, die bijvoorbeeld akkerranden willen aanleggen. Deze vergoedingen kunnen oplopen tot €1800,- per ha en dat is zeker de moeite waard als daar de wat mindere delen van een perceel voor worden gebruikt. Meer informatie hierover: <https://www.vanberkelenslinge.nl/> Meldingen kunt u zelf plaatsen op

<https://waarneming.nl/> en als u dat liever niet doet dan kunt u ze ook doorgeven aan Henk Leever: henkenjantine@hotmail.com of telefoon 0651 314 562. De Patrijs verdient onze bescherming en staat bekend als barometer vogel: gaat het goed met de Patrijs dan gaat het goed met onze natuurlijke omgeving. Immers er is dan meer variatie: meer bloemen en meer kruiden en meer insecten en een gezondere leefomgeving. **Tekst en beeld: Henk Leever**

Projectgroep weidevogelbeheer Berkelland

De projectgroep Weidevogels wordt georganiseerd vanuit de VAN (Vereniging Agrarisch Natuurbeheer).

Een aantal leden van de Vogelwerkgroep Berkelland voert, als vrijwilliger, het veldwerk voor deze organisatie uit.

In de specifieke weidevogelgebieden in Berkelland (langs de Berkel en Slinge) ondernemen we extra acties om meer veehouders met bescherming van weidevogels te helpen.

Weidevogelseizoen 2020

Wij hebben afgelopen jaar met wat minder mensen gezocht. Vanwege de regels ivm de Corona. De gemiddelde leeftijd van veel vrijwilligers is 65-plus dus voorzichtigheid is geboden. Toch is het een redelijk goed jaar geweest betreffende het vinden van nesten. Zie bijgaande overzichten. Gelukkig waren er weer vliegvlugge jongen van zowel de Grutto als de Wulp.

Het vliegen met de Drone gaat ook steeds beter dus ook het vinden van de nesten.

Op dit moment hebben zich 7 nieuwe vrijwilligers aangemeld om ons te assisteren. Wij gaan ze zelf opleiden als weidevogelaars.

Afgelopen jaar hebben wij helaas ook geen bijkomsten kunnen houden. Dit i.v.m. de beperking van aantal mensen dat bijeen mag komen.

Tekst: Gerrit Stomps

www.vogelwerkgroepberkelland.nl

www.vwgberkelland.waarneming.nl

E-mail: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Redactie: Henk Lammers, Henk Leever, John Smith, Gerrit Stomps, Henny Waanders, Marjon Hoen en de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer.

Resultaten weidevogelbescherming 2010 t/m 2020 VAN Berkel en Slinge

Soort	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
KIEVIT											
Beltrum-Groenlo-Zwolle	182	163	70	87	74	51	110	86	42	70	76
Eibergen	32	42	36	39	62	59	24	66	59	43	55
Ruurlo	103	113	75	41	57	60	22	6	10		
Neede-Borculo	45	47	51	47	65	109	83	57	94	43	74
TOTAAL KIEVIT	362	365	232	214	258	279	239	215	205	156	205
SCHOLEKSTER											
Beltrum-Groenlo-Zwolle	12	14	7	5	8	11	4	3	8	7	10
Eibergen	4	2	3	12	9	5	4	8	8	5	8
Ruurlo	3	5	0	7	0	0	0	0	0		
Neede-Borculo	7	7	7	4	5	5	1	1	2		6
TOTAAL SCHOLEKSTER	26	28	17	28	22	21	9	12	18	12	24
WULP											
Beltrum-Groenlo-Zwolle	21	24	19	20	19	9	14	22	12	20	24
Eibergen	4	5	4	0	5	5	6	8	11	7	14
Ruurlo	22	25	25	9	7	17	9		1		
Neede-Borculo	1	2	3	6	16	14	9	16	13	5	15
TOTAAL WULP	48	56	51	35	47	45	38	46	37	32	53
GRUTTO											
Beltrum-Groenlo-Zwolle	31	42	48	50	49	45	32	30	25	28	44
Eibergen	14	13	6	15	14	11	7	2		4	9
Ruurlo	12	12	11	0	2	4	10	1	1		
Neede-Borculo	8	8	5	24	21	24	24	23	28	16	22
TOTAAL GRUTTO	65	75	70	89	86	84	73	56	54	48	75
TURELUUR											
Beltrum-Groenlo-Zwolle	1	1	1	2	3	1	3	3	0	1	
Eibergen	3	4	5	3	4	1	1	0	4	1	7
Ruurlo	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Neede-Borculo	0	2	1	1	1	2	2	3	2	3	4
TOTAAL TURELUUR	4	7	7	6	8	4	6	6	6	5	11
Totaal aantallen W/G/T	117	138	128	130	141	133	117	108	97	85	139
Totaal gevonden nesten	505	531	377	372	421	433	365	335	320	253	368

Aantal nesten weidevogels gevonden in Berkelland

